

Wystawa Ras Rodzimych w Rudawce Rymanowskiej

Instytut Zootechniki PIB od wielu lat zajmuje się ochroną starych, rodzimych ras i odmian zwierząt. W 2002 r. IZ PIB został upoważniony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do koordynacji działań związanych z ochroną zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich i prowadzi intensywne prace w tym zakresie. Dzięki zaangażowaniu pracowników Instytutu udało się ochronić przed zagładą wiele populacji, m.in. owce rasy wrzosówka, bydło polskie czerwone, kozę karpacką, kilkanaście ras i ródów drobiu wodnego i grzebiącego. O aktywności IZ PIB świadczy fakt, że aktualnie programami ochrony zasobów genetycznych objęte są 83 populacje, w tym: 4 bydła, 3 świnie, 15 owiec, 1 kóz, 7 koni, 35 drobiu, 13 zwierząt futerkowych oraz 5 pszczół. Stanowi to łącznie ponad 95 tys. zwierząt utrzymywanych w ponad 3 tys. (w większości tradycyjnych) gospodarstwach.

Wiele z tych cennych starych ras można obecnie podziwiać w ramach krajowych i regionalnych wystaw, w tym od kilku lat podczas „Pożegnania Wakacji” w Rudawce Rymanowskiej. Tradycyjnie w ramach tej imprezy odbyła się także Wystawa Ras Rodzimych.

W tegorocznej Wystawie, której organizatorem była Fundacja Instytutu Zootechniki PIB PATRONUS ANIMALIUM uczestniczyło 20 wystawców, którzy zaprezentowali następujące rasy, odmiany i rody zwierząt:

- bydło (6 szt.): polskie czerwone, polskie czarno-białe i polskie czerwono-białe;
- klacze (14 szt.): koniki polskie, huculskie, małopolskie, śląskie i zimnokrwiste w typie sokólskim;
- owce (18 szt.): wrzosówka, świniarka, cakiel podhalański, polska owca pogórza i czarnogłówka;
- kozy karpackie (3 szt.);
- kury: zielononóżki kuropatwiane (Z-11), żółtonóżki kuropatwiane (Ż-33), Leghorn (G-99), Sussex (S-66), Rhode Island Red (R-11), Rhode Island White (A-33);
- gęsi zatorskie (ZD-1);

- króliki popielniańskie białe (2 szt.);
- lisy pospolite (4 szt.): pastelowe i białoszyjne;
- tchórze hodowlane (2 szt.).

W sumie na Wystawie zaprezentowano 49 sztuk zwierząt i 7 stadek drobiu ras rodzimych oraz dodatkowo króliki rasy termondzkiej.

W sobotę, 27 sierpnia odbył się pokaz zwierząt ras rodzimych na ringu. Pokaz prowadziła prof. dr hab. Józefa Krawczyk (IZ PIB), a koordynatorzy z Instytutu Zootechniki ds. ochrony zasobów genetycznych poszczególnych gatunków zwierząt omawiali szczegółowo kolejne rasy oraz prezentowali hodowców uczestniczących w Wystawie. Po raz kolejny odbył się dodatkowy pokaz koni ras rodzimych na dolnej polanie (w sobotę po otwarciu Wystawy), zorganizowany przez dr Iwonę Tomczyk-Wronę (IZ PIB). W tym roku był to pokaz klaczy huculskich wywodzących się z linii Pastuszki, należących do Zakładu Doświadczalnego IZ PIB Odrzechowa sp. z o.o. Prezentowanych było 6 klaczy, z których najstarsza to Platynka, urodzona w 1994 r., a najmłodsza Pianka-O, urodzona w 2016. Pokaz był niezwykle interesujący i zgromadził liczną publiczność.

Dyplomy uczestnictwa dla hodowców ras rodzimych zostały wręczone w niedzielę, 28 sierpnia przez dyrektora Instytutu Zootechniki PIB, prof. Eugeniusza Herbuta oraz kierownika Działu Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt, prof. Józefę Krawczyk.

Na stoisku informacyjnym IZ PIB, prowadzonym przez Dział Komercjalizacji Badań i Współpracy z Praktyką, rozpowszechniano materiały informacyjno-promocyjne przygotowane przez pracowników Instytutu. Dużym powodzeniem zwiedzających cieszyły się także wydawane przez Instytut ulotki informacyjne opisujące zwierzęta ras rodzimych, broszury upowszechnieniowe, „Wiadomości Zootechniczne” oraz Katalog Ras Rodzimych.

Podczas trwania Wystawy koordynatorzy z Instytutu Zootechniki PIB prezentowali na ringu: bydło, konie, owce, kozy karpackie. Pozostałe gatunki, tj. kury i gęsi oraz zwierzęta fu-

terkowe demonstrowano przy klatkach. Koordynatorzy kolejno przybliżali historię poszczególnych ras oraz ich charakterystykę.

W trakcie Wystawy przeprowadzono już tradycyjnie „Konkurs plastyczny dla dzieci”, który polegał na rysowaniu zwierząt gospodarskich. Wzięło w nim udział 30 dzieci. Przyznano po 3 nagrody w 3 kategoriach wiekowych. Ponadto, wszystkie dzieci otrzymały nagrody pocieszenia. Nagrody wręczył prezydent Kapituły Fundacji Instytutu Zootechniki PIB PATRONUS ANIMALIUM, prof. Eugeniusz Herbut.

Wszystkim zwiedzającym umilały czas występy zespołów muzycznych, liczne degustacje wołowiny oraz tzw. „Ścieżka Huculska”. Swoją bogatą ofertę handlową prezentowały również firmy działające w sektorze rolno-spożywczym. Wielkim zainteresowaniem cieszyła się loteria, w której główną nagrodą był koń huculski. W sobotni wieczór odbył się już tradycyjnie „Wieczór hodowcy”, a w godzinach

wieczornych odwiedzający Wystawę mogli podziwiać pokaz laserowy i iluminację świetlną prezentującą logo organizatorów.

28 sierpnia 2016 r. podczas pokazu cieliczek, organizowanego przez Małopolskie Centrum Biotechniki w Krasnem sp. z o.o. Fundacja Instytutu Zootechniki PIB PATRONUS ANIMALIUM była współfundatorem nagród dla „Młodych Hodowców”. Nagrody wręczył wiceprezes Fundacji, mgr Piotr M. Mikosz.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że ekspozycja ras rodzimych cieszyła się ogromnym zainteresowaniem zwiedzających. Instytut ma nadzieję, że dla hodowców była to kolejna okazja nie tylko do spotkania, ale również wymiany wielu cennych doświadczeń i że Wystawa ta będzie rozwijać się w przyszłości, gromadząc jeszcze więcej hodowców i zwiedzających.

**Agnieszka Chelmińska, Piotr M. Mikosz,
Paweł Radomski, Piotr Moskała
Instytut Zootechniki PIB,
Kraków-Balice**

Prezentacja krów: rasy polskiej czarno-białej i polskiej czerwono-białej
Presentation of Polish Black-and-White and Polish Red-and-White cows

Dyrektor IZ PIB
prof. dr hab. Eugeniusz Herbut
z hodowcami rezerwy genetycznej
*Prof. E. Herbut, Director of the
NRIAP, with genetic reserve breeders*

Prezentacja owiec i kóz
Presentation of sheep and goats

„Rozmowa” hodowcy z podopieczną
*Breeder „talks” to the animal
in his charge*

Owce rasy świniarka, hod.
ZD IZ PIB Chorzelów
*Świniarka sheep from NRIAP
Experimental Station Chorzelów*

Prezentacja kur i gęsi
Presentation of hens and geese

